

Äpplen från affären

Frans tänder pipan och drar ett djupt bloss. Kardusen har han i skjortfickan och plånboken i bakfickan, mer behöver han inte för att gå till handelsboden. Han tänker gena genom skogen. Det är onödigt att grannarna ser och han vill inte träffa Svea en gång till. Han går in till Kristina, men stannar i farstun, ropar bara till henne att han går till grannbyn. »Behöver du något från affärn?» Sonhustrun kommer ut och torkar händerna mot förklädet. Hon har satt en liten bulldeg, det är lördag och Ernst kommer snart hem. Då brukar grannarna hälsa på och hon vill ha något att bjuda på. »Nej, men om du ändå skall gå kan du köpa en påse torkad frukt, så kan jag göra en fruktkräm till efterrätt på söndag.» Hon ser undrande på Frans. Han brukar inte gå till handelsboden om det inte är något särskilt. Men hon säger inget mera, så han vänder på klacken och går.

Skogen har varit hans liv, där har han fått sin utkomst och där valde han att bygga och bo. I skogen har han jagat både tjäder och orre och ibland tjuvskjutit en älg. Redan som ung grabb lärde han sig skjuta och få ekorrar. Köttet duger till att dryga ut soppan med och skinnet kan man få en slant för. Nu går han utan annat ärende än att bege till handelsboden för att lämna in tipset. Det är varmt och han sätter sig på en sten för att ta av sig skorna. Han vill känna barndomens stig under sina bara fötter. Frans drar in doften av pors och linnea och ser på myrorna som korsar hans väg. De är idoga djur, arbetar med sina stackar tills snön kommer. Fåglarna flyger fram och tillbaka över himlen. Snart kommer ungarna att klara flytten söderut.

När lapparna kommer ned från fjällen med sina renar skall han köpa ett ungdjur. Renkött är gott och han har lärt sig att både torka och röka det. En bit brukar de grava också, liksom de gravar brax och lax för att ha över vintern. Frans låter medvetet tankarna vandra, han gör allt för att slippa tänka på Sveas ord om att han hade kärleken på nära håll. De känslor han hyser för Kristina angår ingen. Dem gör han sitt bästa för att dölja och är hellre brysk än vänlig mot henne. Åtminstone när andra människor är i närheten. Då sätter han sig med gubbarna, ser inte på henne, talar inte med henne, låter henne bli till luft. Men han måste ju andas!

Innan Frans kommer fram till Granträsk tar han på sig skorna igen. Endast barnen springer barfota från tidig vår till sen höst för att inte nöta på skodonen. Vuxet folk har skor! Handelsboden ligger i en liten länga som byggts till på gaveln till ett vanligt boningshus. Där väger man upp mjöl och socker i papperspåsar, kaffe i strut och mjölk går att köpa i medhavd hämtare. Salt sill ligger i tunnor. »Hur många får det lov att vara idag?» Lundman håller upp ett par stycken, lindar in dem i tidningspapper och lägger paketet på disken. Korv, kött och fläsk hänger i kylrummet. Isen sågas upp i block om vintern och läggs under sågspån i en stor låda. Då håller den kylan över sommaren. Karameller, mest hårdknallar, ligger i frestande burkar på disken och till gubbarna finns snus och tobak. Här finns hinkar, trattar, räfsor, rep, spik och verktyg. Vad helst man behöver kan man få i handelsboden och finns det inte hemma så beställer Lundman det till nästa vecka. Nu har han fått färska äpplen från Skåne. Lådorna kom för några dagar sedan och det doftar av frukten i hela butiken. Frans bestäm-

mer sig för att köpa några äpplen till barnen. De är inte bortskämda med sådana godsaker.

Bakom disken finns en hylla med små fack. Där sorteras posten som kommit med lantbrevbäraren och sedan kan folk hämta den. Lundman nickar till Frans, säger att det finns ett brev med kronans stämpel på åt honom. Ernst förstås, tänker Frans! Han skriver väl att han inte kommer hem på permission nu heller. Det händer alltför ofta. Irriterat river han upp kuvertet och mycket riktigt. Några ord om att allt är bra, men att han har kasernförbud, inte kan komma hem förrän till Mikaeli. Då kommer han. Hälsa Kristina och barnen. Frans vet att Kristina skriver brev regelbundet, men Ernst gör alltid så här. Skriver några rader till fadern och ber honom hälsa. Frans stoppar tillbaka brevet i kuvertet och placerar det i bröstfickan.

Så här på lördagseftermiddagen är det fullt med gubbar, som skall lämna in sina tipskuponger, i butiken. Frans resonerar med dem, diskuterar vilka fotbollslag som är bäst och så kommer de som vanligt in på kriget som aldrig tycks ta slut. Alla håller sig inte med dagstidning, men de flesta lyssnar på brusiga nyhetssändningar på radion. Tyskar och briter slåss i Afrika, men på närmare håll har både Jugoslavien och Grekland fallit i tyskarnas händer. Amerika utökar hjälpen till de allierade, men det sägs att det mesta är att betrakta som ett lån? Vad skall man tro om det? Finland kan visst inte riktigt bestämma sig för på vilken sida de skall slåss. Nu har de förklarat krig mot Sovjetunionen! »Man borde ha en världskarta på väggen och sätta upp nålar, så man kan hålla reda på striderna», säger någon. »Räcker det inte med att höra om eländet? Skulle man kontrollera allt,

så hinner man inte göra annat», svarar en annan ilsket.

Frans dröjer sig kvar en stund, men tröttnar snart på kriget och köper det han ska ha av Lundman själv. »Torkad frukt och en Greve Hamilton», säger han. Tre äpplen köper han också och får en påse. Barnbarnen får dela, så blir det ett halvt till Kristina också. Ingen har ordat om otillbörliga förhållanden, ingen ber honom ens att hälsa till Kristina. Klockan plingar när han går ut genom dörren. Nu behåller han skorna på, traskar fyra kilometer efter stigen genom skogen. När han kommer hem är middagen klar och barnen har redan satt sig till bords. Kristina har dukat extra fint med vit duk och bröllosporslinet. Hon har tagit av sig förklädet och satt på sig den blommiga bomullsklänningen, som är lite uringad i halsen och har korta ärmar med infälld spets. Hon har gjort sig fin för Ernst. Barnen är också hela och rena, pojkarna är vattenkammade och flickorna har rosetter i håret. Tyst räcker Frans brevet till Kristina och hon läser det. »Pappa kommer inte hem», säger hon och vänder sig bort. Frans hinner inte se om hon blir arg eller ledsen, hon går bara fram till spisen och hämtar den skalade potatisen och karotten med köttbullar. »Var så god och sitt, Frans!» De äter under tystnad och tackar sedan Gud för maten.